

Diplomová práce studentky Martiny Vomastkové se zabývá didaktickým potenciálem vybraných literárních textů, v nichž je přítomen zvířecí protagonista. Předložená práce vyniká zejména propracovanou literárněteoretickou analýzou dílčích textů - převážně z oblasti literatury pro děti a mládež - a obeznámeností s literárními texty se zvířecími hrdiny obecně. Velmi oceňuji originalnost přístupu spočívající ve výzvě pedagogům zařadit do výuky (konkrétně hodin literatury) témata týkající se citlivosti k životnímu prostředí, což autorka práce vhodně podporuje zvolenými texty s přírodní tematikou. Originální je též volba textů s nedomestikovanými zvířecími protagonisty, velmi pečlivě zvolený okruh textů, jež se kýženým „nábojem“ vyznačují.

Samotné analýze vybraných textů předchází poučeně zpracované kapitoly mapující vztah člověka a zvířete v dějinně-kulturních kontextech a využívající znalostí z oboru etologie, z čehož pak čerpají dílčí textové sondy všímající si najmě míry a účelu antropomorfizace zvířecích postav a objasnění postojů autora (tj. interpretace autorského záměru) ke způsobu polidštění zvířecích protagonistů. Pokud by se práce ubírala dále tímto směrem a na základě vybraných ukázek a typů zvířecích hrdinů poukázala na didaktický potenciál (oponent práce jej spatřuje především v podpoře empatičnosti vůči zvířecím tvorům), nebylo by možno mít výhrady.

Nicméně: ani ze závěrečné kapitoly práce nevyplývá, k čemu dílčí zjištění v souhrnu vedou. K čemu autorka práce dospívá zjištěním míry antropomorfizace ne-lidských protagonistů v souvislosti s využitelností textů ve výuce? Úvod i závěr práce se příliš soustřeďuje na myšlenku „zda-li můžeme vidět do hlavy zvířecímu protagonistovi“, na to, že k tomuto nutně aplikujeme „lidský filtr“. A zde se domnívám počíná kámen úrazu: autorka práce se pokouší zužitkovat zjištění z různých vědních oborů, zakomponovává do svých úvah citáty z odborných esejů S. Komárka (a dalších etologů) a v závěru dokonce představuje moderní disciplínu, ekonaratologii. Spolu s poněkud mechanicky a zobecněle (možná též příliš přemrštěně ohledně představ práce se žáky na ZŠ) pojatou kapitolou „Návrhy didaktického zpracování textů“ se tak práce rozpadá do několika dílčích oblastí, jež jsou sice pojaty erudovaně, ale k jejich scelení nedochází. Mezioborový přesah textů autorka práce sice dokládá v teoretické analýze, nicméně předložené návrhy, jak s texty pracovat ve výuce, jsou příliš obecné, jakoby planě teoretizující, autorka se opírá o metodiku kritického myšlení a tzv. „velké myšlenky“ ve výuce literatury na ZŠ a SŠ, které tvoří „gró“ využitelnosti ve výuce. Konkrétní objasnění využití čtveřice textů se tak slévá v nerozlišeném

teoretizování (viz – bohužel – jen velmi stručné nastínění v podkapitolkách „Popis možností vyučovací jednotky“).

Výslednicí DP je tedy nedotažený komprimát – na jedné straně hloubková (a hluboká!) sonda do literárního textu, která však zastiňuje možnosti praktické využitelnosti ve výuce, jež jsou nastíněny pouze obecně.

Práci M. Vomastkové doporučuji k obhajobě, autorčin vklad do analýzy textů z oblasti (ať už intencionální či neintencionální) LPDM s ne-lidským, zvířecím protagonistou považuji za neotřelý a přínosný.